

- היזמנתי את שאול להתייעצות לפני ישיבת המרכז.
- בערב בא אצלי שנית מסרטון. שוב הצורך באחרות וכו'.
- שאלתיו על אפשרות השגת מומחים אנגלים לענייני הבטחון שלנו.
- לדעתו אפשר להשיג. קפטן יעלה לא"י ליום.

18.3.1937

משה -

- אני ממחר לשלוח לך על-ידי סנטור מלים אחרות :
 - (1) חזירחך. לדעתי עליך להישאר בלונדון עד אחרי ישיבת הוה"פ ואדמינקוב (אם יחקיימו). אני בחודש זה לא אסע מכאן ואחד משנינו חייב להיות בלונדון וחייב להשתתף בישיבות.
 - (2) היריעה שחיים יסע מלונדון ב-16 לאפריל המסה אוחנו. במקצת אחת יודע - ואינך יודע הכל - כמה התחכנו בשאלה חוכנית ארוכה זו : כן מושב הוה"פ או לא, ירושלים לונדון, אדמינקוב לא אדמינקוב, ואימחיל. רכנו בחוכנו, רבנו עם אוסישקין. אני רבתי עם עצמי, ולבסוף החלטנו על לונדון. אחד הנימוקים המכריעים היה השתתפותו של חיים. לא יתכן שהוא לא ידע על קביעה סופית של שני מושבים אלה בלונדון. - ונסיעתו מלונדון באמצע הישיבה ולפני אדמינקוב היא ססירת-לחי לכולנו. אילו היו זמנים שקטים, הייתי כגיב על

דבר זה באומן הנמרץ ואפקסיבי ביותר.
בשעה זו אין רשאים לעשות מה שיש לעשות
בזמנים כתיקונם. אבל עליכם למנוע בכל
האמצעים שבידכם שחיים לא יעשה צער זה.
איני רואה כל אפשרות לשנות תאריכים
ומקומות הישיבה. ואם הוא יסע מלונדון
כאשר זמם מתאום - תשחלם אנרכיה ארגונית.

(3) המצב כאן מחמיר. כזמן שהגיעה אלינו הודעתו
"המרגיעה" של א.ק.א. - אמש - נתפוצצה ברחוב יפו
מצצה ערבית. כעבור שעה או שעתיים נתפוצצו
עוד פצצות. יש שמועות על פצצה נוספת הבוקר.
ביכנאל נשדר הבוקר הערר - אבל בחורינו רדמו
אחרי השודדים, החזירו הערר ותפסו שנים
מהשודדים - ורק אז הגיעה המסמרה. אינני
יודע מה יקרה הערב ומחר. הכרתי הברורה היא
שאדמיניסטרציה זו תביא את הארץ לידי חורבן.

(4) דרושים אמצעים רבים לצרכי הבטחון, בלחוד
במושבות הגליל והעמק. פרוז'קטורים, עמדות-
ביצור, סוסים ומכוניות לנצורים (שקיבלו סוף-
סוף רשות לרדוף אחרי רוצחים ושודדים גם בחוץ
לתחומי המושבה) ועוד. יש לשלוח מיד כאות
אנשים לגליל - לנקודות החלשות, ונחוצים

אמצעים לכלכלתם. הכרחי שב'ימי יקיים את
התחייבות של אלף לא"י לחודש מאז הבטיח
לי, ויקציב את הסכום הדרוש למושבות פיקא
בגליל-עליון, תחתון ושומרון. אני שולח
לך חומר בענין זה הנוגע למושבות הגליל
התחתון. נחוצים מיד מינימום חמש אלפים
פונט בשביל מושבות פיקא. אחת ודוב צריכים
להותם בענין זה.

(5) כל זמן שהנאצי לא יבנה בפומבי הפרעות
והטלשיות ולא יתן בטחונות אפקסיביים
שחלולים אלה לא ישונו לא נעשה שום שנויים
בסדר מתן סרטיפיקטים.

(6) אני מלא דאגה לתוכניות הקנסוניזציה
המתבשרות במטבתו של פרקניסון. עזרתו של
ו-ט אינה מפחיתה הדאגה. חוששני שהתוכנית
הראשונה של הרים קמה לתחיה. אם לא חצי
הארץ ועצמאות גמורה (אם כי בחוף האימפריה) -
יש להילחם בכל חוקף נגד "התוכנית". חוששני,
שאם הם, במשרד-המושבות, יחכנו "חלוקה"
יגבר הדבר בהקמת עבר-ירדן חדש, מבלי כל
שינוי בעודף הנסרת.

(7) כבר סלגרפנוכם שלא תתחייבו בפני וורבורג
על הרכב ההנהלה. זהו אחד הנימוקים המחיוב

אדמינקוב באפרייל. מוסט שהענינים ידונו
באדמינקוב, שבו אין וורבורג שליט יחיד -
מאשר בשיחות פרטיות אהו ואת פקידיו.
(8) אני שולח לך היום סלגרטה בדבר התנדבות
הנציב וא.ג. להיות מליצי יושר של המופתי
ופרעיו. בהבעת בחילתם למעשי הרצח. מוכרחים
להוקיע את המשחק המתועב הזה בפרלמנט. כאן -
אין המופתי והועד הערבי מגנה באף טלה את
מעשי הרצח - והעם האנגלי שומע מפי מיניסטר
כביכול בשם המופתי שהוא נגד רצח. בשאלות
חרוצות אחדות אפשר להוקיע בנקל את כל
המשחק הצביעות והתרמית הזאת.

(9) אני מנסה להקים חזית מאוחדת עם בני-בנימין.
בשבת שעברה היו אצלי (על פי הזמנתי) גר
מכנס, ספיר, בן-עמי ויעקובסון (הצעיר,
פרחובות). שוחחנו כחמש שעות על הניגודים
בינינו וביניהם, לחלכה ולמעשה. ספיר ביסס
(בהרצאה שנמשכה כשעתיים) את ההכרח, שאין כמעט
לחיטלס ממנו, של מלחמת אזרחים בישוב, אשר
תהיה לעובדה מכשית אם באמת יקום חלילה שלטון
יהודי. היו בדבריו כמה רעיונות מענינים.
האחרים לא היו כל-כך קיצוניים. לאחר חשובתי
וקרום-אכסמינישון שלי נהרצך גם ספיר.

נועדה פגישה שנייה, שבה יביעו, לפי הצעה
את דעתם ועמדתם בשלושה קומפלכסים אלה : -
(1) הבטחת עבודה עברית (שהסכימו לה בפרינציפ);
(2) פעולה משותפת בין ההסתדרות ובני-בנימין על
שטח ההתיישבות החקלאית ;
(3) שיחופם בפעולתנו המדינית וקודם כל בשטח
הערבי.

לפי-שעה - זהו לחם על-פני המים.
(9) מצורף מכתב של גריבי המדבר בעד עצמו.
יוסניך מלאים עניין ונקראים כרגיל בהיאבון בלתי
מסופק. מדוב אין לטי שעה אף מלה. מה פשר הדבר ?
שלוס רב לכולכם - לגולדה, דוב, קפלן.

ד.ב.ג.

חל-אביב.

לאחר הישיבה שהייתה לי עם התאחדות האכרים (כפי
שחוצה מחיזמן הצורך) נפגשתי עם פטרסון (פגישה זו הייתה
ביום 13 במרס). סיפר לי שאתמול (כלומר 12 במרס) באו אצלו
באי-כוח כל המפלגות הציוניות ו"הציונים החדשים". הוא דיבר
על לבם, על הצורך באחדות וכו'. דבריו השפיעו, והסכימו כולם
להתאחד, ולקבל מרות הוה"ל. ועכשיו הוא פונה אלי שאסתפק
בועד הלאומי, לאחר שבמקשה אנו מנהלים אותו. שאלתיו כי היה
בפגישה זו, ענה - שאינו יודע שמות, אבל היו כל המפלגות.

הבעתי השחוממותי, כי מפי אנשים נאמנים שמעתי שארגון
ב' הסכים למרות הנהלת-הסוכנות. אבל פטרסון עמד על שלו.

ביום א' (14 במרס) סלפנתי לאריאב ושאלתי
מה קרה? החזר ב' מדעתו? וסיפרתי לו דברי פטרסון.
וזאת אשר ענה אריאב: הייתי באותו מעמד אצל פטרסון.
היו אצלו רק רוויזיוניסטים. הזמינו אותי לשאל דעתי אם
הצר השני יסתפק במרות הוה"ל. ועניתי להם - שעד כמה שידוע
לי לא יסתפק.

שאלתי עוד פעם: הכמות אתה שלא היה שם מי
שהוא מהמזרחי או מציוני ב' - אמר - בהחלט לא, היו רק
רוויזיוניסטים, וכנראה הציגו עצמם בפני פטרסון כבאי-כוח
מפלגות אחרות...

לא עלה בידי השבוע לראות את פטרסון - אבל שלחתי
את לוקר אליו לדרוש ממנו שמות האנשים שהיו אצלו... עד
עכשיו לא קיבלתיים. כדאי שתסער זאת ל

.....

בא גפן. ביום א' הייתה ישיבת המרכז. פ"א הוחלט
הצורך באיחוד. נתחלקו הדעות על התנאים: ביחס לתהומי,
(הקוב מסכים לקבלחו), מעבר 9 החורשים; תהומי הודיע אתסול
לגפן שב' מקבל מרות הסוכנות, ואין כמש בדברי פטרסון.

ב-16.3.1937 יצאתי לחיפה לפגישת מושבות הגליל

עם כ"כ פיקא, לדון אתו על : 1) צרכי הבטחון . 2) התחייבות
נוסעת במושבות הגליל. באו מיבנאל, בית-וגן, סג'רה ומנחמיה.
האכרים סענו שיש צורך בהתחייבות נוספת גם על אדמת המושבות
הקיימות וגם על האדמות הפנויות.

ביבנאל : - לפני שלוש שנים מצאו מים. בזמן האחרון

חפרו עוד באר. הבאר הראשונה משקה 900 דונם ויכולה להשקות
עוד 300. מהבאר השניה אפשר להשקות 500 דונם. כרגע ביבנאל
ובית-גן 70 יחידות, לכל אחת 260 דונם (בבית-דו 240). לאחר
שמצאו מים הודיעו האכרים שהם מחזירים לשם התחייבות נוספת
50 דונם כל אחד (בס"ה 3550), החצי אדמת שלחין. שטח זה
יספיק לשבעים אכרים נוספים (20 דונם השקאה, 30 דונם פלחה).
העמידו כבר האדמה ברשות פיקא, מלבד 5-6 אכרים המסורבים
(קרמר, רזניק, ל. שניצמן, שני שנקוב).

במצפה : - יש עכשיו 10 אכרים, לכ"א 220 דונם. אם
ימצאו מים מוכנים לוותר כ"א על חצי אדמתו. יש עוד מלבד זה
7-900 דונם אדמה פנויה, דורשים שיתחילו מיד בקידוח על אדמת
מצפה.

במנחמיה : - יש 20 אכרים וותיקים, 10 חדשים.
לוותיקים יש 200 דונם כ"א, לחדשים - 120. מזה 20 שלחין.
אולם כל אדמתם אפשר להשקות, והם מוכנים לוותר כ"א על 80 או
75 דונם להתחייבות חדשה. מהוותיקים עזבו אחדים (שניירמן,
צ'יזיק) - ועל אדמתם אפשר ליישב אחרים.

בכנרת : - יש עכשיו 8 אכרים, לכ"א יש 80

דונם שלחין. אבל משקים למעשה 40 דונם כ"א. מוכנים לוותר כ"א על 10 דונם. מלבד זאת יש אדמת טריידל (140 דונם), ומגיע לפיקא 500 מ"קל באדמת צמח. אפשר להוסיף עוד 12-15 אכרים נוספים.

בביתניה: - 1800 דונם. רובה שלחין.

במסחה : - יש על הנייר 37+ אכרים, למעשה רק 30.

לכ"א 300 דונם, וכ"א מוכן לסטור חצי אדמתו להתיישבות חדשה. אדמת שעה - 5000 דונם, גובלת עם מסחה, ועומדת ללא ישוב.

בסג'רה : - נשארו 18 אכרים (מ-28). אם יעמיקו

לחפור הם מאמינים שימצאו מים; גם בלי מים יש להוסיף מתישבים, כי יש אדמה בשפע. בכלל יש במושבות הגה"ת כ-200 אכרים, ובירם 60-70.000 דונם, ואפשר להכפיל הישוב.

אדמות פנויות לגמרי (כלומר מיהודים). יש עוד כ-

30.000 דונם.

אדמות פיקא : שרונה, שעה, כפר-סבט - בלי מים קשה

לעשות כאן ישוב.

גוויר (מגדל), לוביה. סירג'וניה - ראויים להתיישבות

מיד (המספרים שנתן צבי יהודה : שעה - 6000 דונם, כפר סבט 6000, לוביה וסירג'וניה 5500, מגדל 5000 (מהם - 2000 שלחין = גוויר), עבדיה ~ 1800, סרונה 5000 - זו נקנתה על-ידי חברת אחוזת בשיקגו, אבל חייבים עוד לפיקא 11.000 לא"י, רוצים להסתלק מהאדמה תמורת 7000 לא"י.

אדמות אחרות בג"ח : מעדר ועילם 15.000 דונם
שייכים לחברה שבאשה עומדים מלצ"ם וגרדינגר. נמדין -
6000 דונם, ממושכנים לערבים חלק 1500 לא"י (בין בעליהם
לויין ורשקס מירושלים).

לפיקא יש עוד אדמה במחוז בית-שאן (לפי כספרי
פיקא) סירה 2780. דונם, בשטחי - 1950 דונם.

וולפסון סוען שכמעט כל האדמות הן מושע, ואי-אפשר
לעשות מפריז. חלק גדול מהן מעובדות על-ידי אריסין וכמעט אי-
אפשר להיפטר מהן. חלק גם לא יצליח להתיישבות, אלא אם ימצאו
מים. הבטיח להמציא סכלא מפורטת של האדמות ומצבן היורדי
והפיסי. סוען גם שהאכרים אינם מוכרים אדמתם להתיישבות חדשה.
אפשר לעשות התיישבות חדשה מיד על שטחים אלה : 700 דונם-6
ביבנאל, 500 בכנרת (אדמת ציח) 200 במנחמיה, 6-700 בדונם.
יש גם 2000 בבנימינה ראויים להתיישבות, אבל מימיהם מלוחים,
ומחפשים עכשיו תיקון.

באדמות קיסריה, כבא ועחליח (שנחקרו מהמשלה) יש
קשיים מצד המשלה, שאינה מוסרת חוזה החכירה. בנוגע לשאר
האדמות דרושה מעולה פוליטית למען : -

(1) להכריח את המיעוט להסכים למפריז לאחר שיש הסכם לכך

מצד רוב הערבים ;

(2) כשיש הסכם על מפריז די-פקטו להכיר בו די-יורא.

(3) במקום שיש מפריז מפורר להכריח את הערבים לריכוז
על-ידי חליפין.

(4) מניעת הערבים מתמיסת קרקעות של פיקא.

- 62 -

5) הבהרת הפרוצדורה של הגנת האריסים.
על הקשיים היורידיים שיש לפיקא באדמת קיסריה,
כברא ועחלית נמסר חזכיר לסטיין.
